1893 - 1963

70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J. HENDERSON 4-0237 HENDERSON 4-0807 УНСоюз: HENDERSON 5-8740 — Тел.: з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-0237

РІК LXX. Ч. 190. (ДВІ ЧАСТИНИ — ЧАСТИНА 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 190. VOL. LXX.

ВІЙСЬКОВА ХУНТА ПЕРЕБРАЛА ВЛАДУ В ГОНДУРАСІ

Тегусігальпа, Гондурас. — 3-го жовтня вдосвіта збройні сили Гондурасу під проводом полковника Освальда Льопеза захопили владу в свої руки, скинувши з президентури Ральона Віллеру Моралеса. Спочатку революціонери тримали президента заарештованого в палацу, але по полудні вислали на вигнання до Коста Ріка. З ним поїхав літаком також і Модесто Родос Альварадо, кандидат урядової партії на президента в найближчих цьогорічних виборах. Жінка президента і його три сини, які спочатку були заарештовані в палацу, дістали дозвіл залишитися там, поки не перенесуться до свого приватного мешкання. Літак з перешкодою внаслідок бурі прибув до Коста Ріка, де експрезидента Моралеса в п'ятницю мав привітати президент Орліч в столиці цієї країни Сан Хозе. Гондураське радіо повідомило о год. 5-ій по полудні, що — „патріотичні збройні сили скинули бюрократичне чиновництво", яке було занадто „м'яке до комунізму", що був в самих урядових колах. Військовики оскаржують уряд президента Моралеса, що не хотів вірити в те, що в горах комуністи підготовляли свої збройні виступи. Військовики закликають в радіо до спокою і до послуху новим наказам. Введено поліційну годину про заборону виходити з помешкань вночі. Нова влада повідомила дипломатичний корпус про зміну в уряді. Деякі амбасадори відпроваджували президента Моралеса на летовище.

Уряд ЗДА повідомив, що плянуться припинити американську допомогу Гондурасові та зірвати дипломатичні зв'язки. Зміна влади відбулася після завзятої боротьби між 2 500 цивільної гвардії та 5 000 армією, внаслідок якої більше як 100 осіб поранених і 25 убитих. Збройні сили мали до диспозиції кілька лікарів та грозили збомбити президентський палац. Урядове повідомлення про реакцію ЗДА на події в Гондрасі має появитися в п'ятницю 4-го жовтня. Провідник перевороту 42-річний полковник Льопез має американський військовий вишкіл і є летуном. В 1956-му році він вже був перевів один державний переворот, скинувши президента Хулія Люзана Діяза та вигнавши його з країни. Діяз помер на вигнанні. Населення Гондурасу становить 1 880 000, в більшості воно неграмотне, у 80% — це рільники. Територія становить 59 160 кв. миль. Головна продукція — бананн. Столиця має 106 900 мешканців. Із столиці Гондурасу повідомляють, що всі військові зони підтримують військовиків, які захопили владу. Тільки частини армії центральної зони ставили спротив і проти них були вислані із столиці більші військові з'єднання. Президент Кеннеді довідався про події в Гондурасі перед вілетом до Аркенсо і був стурбований тим, що це майже впродовж тижня вже другий військовий переворот в країнах Латинської Америки після скинення президента Боша в Домініканській Республіці.

Губ. Фобус атакує Президента, представляючи його в своєму стейті

Лител Рок, Аркенсо. — 3го жовтня президент Кеннеді прилетів до стейту Аркенсо, щоб там відкрити греблю та резервуар на ріці Лител Ред. Губернатор цього стейту Орвел Е. Фобус представив 7 500 слухачів Президента і під час цього говорив про те, що пропозиції про охорону громадянських прав в дійсності є „громадським безправ'ям". — Президент вирішив не реагувати на цю промову, що була звернена проти урядового проєкту про охорону громадянських прав. Цікаве, що тільки мала частина присутніх оплескувала Фобуса, коли він говорив „про нездійснимі пропозиції для роз'язки політичних і соціяльних проблем", але коли губернатор говорив про те, що „уряд президента Кеннеді підтримує консерваційний плян природних ресурсів країни", — тоді зібрані тисячі присутніх щиро оплескували слова свого губернатора. Президент у своїй промові згадав про слова губернатора в справі консервації землі і води. Президент хвалив конґресменів із стейту Аркенсо, які підтримують цей консерваційний плян. В іншій промові до 20 000 слухачів президент говорив про громадські права та про закон в цій справі.

Багато клопоту знечев'я — з приводу продажу пшениці СССР

Вашинґтон. — Недавно СССР купив в Канаді пшениці за нечувано високу суму $500 000 000. У зв'язку з тим почали вже говорити про те, що й ЗДА мають продати комуністам своєї пшениці за $250 000 000, і що вже й президент Кеннеді мав дати дозвіл на цю велику трансакцію, проти якої піднеслися були голоси тих, які є проти скріплювання комуністичних держав за допомогою торгівлі. Одні були за продажжю американського зерна совєтам, інші проти, і ще Президент не мав часу вияснити свого становища в цій справі, як представник СССР повідомив, що Москва не потребує тепер американської пшениці, і що вона зможе її купувати аж в 1964-му році. Але в цій совєтській заяві є дещо неясне. Представники совєтської делеґації, яка вже купила пшеницю в Канаді, вже почали були розмови з американськими бизнесменами про купно пшениці, і тепер нагло заявили, що цього року вони більше не потребують чужої пшениці. 2-го жовтня повідомили з Москви, що там хліб є на картки, а муки взагалі не можна було дістати .

АНГЛОМОВНИЙ „УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК" ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 30-РІЧЧЯ

В неділю, 6-го жовтня, сповниться точно 30 років з того часу, як при щоденнику „Свобода" почав появлятися як її тижневий додаток англомовний „Український Тижневик", започаткований на підставі рішення 18-ої Конвенції Українського Народного Союзу, яка відбулася того ж року в Дітройті і в великій мірі завдяки ініціятиві тодішнього редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги й обраного на тій же конвенції головного секретаря УНСоюзу, опісля його гол. предсідника Дмитра Галичина. Першим і довголітнім редактором „Українського Тижневика" був покійний вже Степан Шумейко, який і поклав головні підвалини під цю публікацію та дав рішальний вклад в її розвиток. Роковинам „Українського Тижневика" присвячена одна з редакційних статтей в цьому числі „Свободи", як і статті в друкованому разом з цим числом „Свободи" ювілейному числі „Українського Тижневика".

ВІДЗНАЧЕННЯ 70-РІЧЧЯ „СВОБОДИ" В ДЖЕРЗІ СИТІ ВІДБУДЕТЬСЯ 20-ГО ЖОВТНЯ Ц. Р.

Джерзі Сиrі. — Врочисте відзначення 70-річчя „Свободи" в цьому місті її народження відбудеться в неділю, 20-го жовтня ц. р., а не 13-го жовтня, як це пляновано початково. Зміну дати та відложення врочистостей на один тиждень вирішено на нарадах Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Надгудсонської Округи в четвер, 3-го жовтня ввечері, якими проводив голова Комітету п. Антін Шаран та в яких взяв участь відомий передовий діяч, суддя Марсел Вагнер. Причиною цієї зміни була та обставина, що на суботу, 12-го жовтня, запляновані в цьому місті велична парада в День Колюмба, в якій, між іншим, має взяти участь запрошений з Італії нащадок відкривця Америки такого самого імени і прізвища: Христофер Колюмбус. Крім цього в неділю 13-го жовтня, на яку початково пляновано відзначення 70-річчя „Свободи", має відбутися великий похід членів Товариств Святого Імени, в якому візьмуть участь також українці, подібно як візьмуть зорганізовану участь також у параді з нагоди Дня Колюмба. Відзначення 70-річчя „Свободи" в Джерзі Сиrі заплянувано на велику скалю, з участю багатьох місцевих і стейтових достойників, редакторів місцевих американських газет, та з відповідною мистецькою програмою. Імпреза відбудеться в великій залі Українського Народного Дому ввечорі та буде получена з бенкетом. Подробиці врочистостей та програми будуть подані в дальших повідомленнях Окружного Комітету.

Палата збільшила видатки на канцелярське приладдя й летунську пошту конґресменів

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 2-го жовтня майже одноголосно прийняла внесок про збільшення витрат конґресменів на канцелярійне приладдя, летунську пошту та на телефонічні розмови на далеку відстань. Проти цього збільшення завзято змагався конґресмен - республіканць з Айови Г. Р. Ґросс, який казав, що не випадає збільшити витрати конґресменів, коли Конґрес говорить про ощадність в бюджеті. Конґресмен Ґросс домагався поіменного голосування, але більшість була проти того, і голосували піднесенням рук або вставанням.

„Даджерс" перемогли вдруге „Єнкі"

Ню Йорк, 3 жовтня. — В другій грі світових серій бейзболу дружина „Даджерс" з Лос Анджелесу перемогла знову місцеву дружину „Єнкі". Вже в першій частині („іннінґ") зустрічі „Даджерс" вели 2:0, точками, що їх здобули змагуни Віллс і Гілліям. Кидач „Даджерсів" Джан Подрес зумів обмежити дружину противника до семи ударів, з яких „Єнкі" осягнули лише одну точку. Змагання закінчилися вислідом 4:1 в користь „Даджерс". Після цієї гри веде у світових серіях дружина „Даджерс" рахунком змагань 2:0. Остаточним переможцем і мистцем світу вийде та дружина, яка виграє в серіях чотири зустрічі. Наступні три гри відбудуться в суботу, неділю і понеділок в Лос Анджелесі, а коли після них все ще не буде переможця з чотирьома виграними змаганнями, тоді, в міру потреби, розіграють ці дружини дві дальші зустрічі в середу і четвер у Ню Йорку. Маючи дві перемоги і три дальші гри на своєму грищі в Лос Анджелесі дружина „Даджерсів" має добрі вигляди стати цьогорічним чемпіоном світу в бейзболі.

Згадати б, що у першій грі світових серій, в середу 2-го жовтня для дружини „Єнків" обидві точки здобув своїм „ударом додому" (home run) Тома Треш, змагун українського роду.

Змагун дружини „Даджерс" Морі Віллс кидається, щоб осягнути другу базу в других змаганнях світових серій на стадіоні „Єнкі". Змагун дружини „Єнкі" Бабі Річардсон сягає по м'яч, що його кинув нецільно змагун з першої бази Джо Пепітон. Річардсона криє другий „Єнкі" Тоні Кубек, щоб евентуально переловити нецільну подачу. Це акція з першої частини змагань, в якій опісля Віллс і Гілліям здобули дві точки для дружини „Даджерс".

Архиєпископ Й. Беран в ЧСР звільнений після 12 років в'язнення

Рим. — Ватиканські кола повідомили, що чеські комуністичні власті звільнили архиєпископа Праги та примаса Чехословаччини Йосифа Берана після того, як в'язнили його впродовж останніх 12 років. Разом з ним звільнено також 4-х інших в'язнених єпископів — Кареля Скупого, Яна Войтассака, Станіслава Зелю і Владислава Глада. Наймолодший з них Станіслав Зеля має 70 років, найстарший Ян Войтассак має 85 років. Архиєпископ Беран має 74 роки. Йосиф Беран був арештований нацистами 6-го червня 1942 р. і після місяців перебування у празькій в'язниці на Панкраці був засланий до ославленого концентраційного табору в Дахаві, де він виконував найважчі роботи. Його звільнили аж альянти в 1945 році. Від першого демократичного уряду зараз після війни в ЧСР він дістав найвищі відзначення, але майже негайно після комуністичного перевороту в Чехословаччині розпочалась проти нього нова нагінка. Арх. Беран вів відважну кампанію проти комуністичного правління в обороні Церкви.

Газети, що повідомили про звільнення арх. Йосифа Берана згадали про звільнення в лютому цього року большевиками українського митрополита, архиєпископа д-ра Йосифа Сліпого після 18-ох років заслання в совєтських кацетах. З високих католицьких духовників, які ще позбавлені свободи, залишився мадярський кардинал Йосиф Міндсенті, який від осени 1956 року перебуває в будинку американської амбасади в Будапешті, де він схоронився перед комуністичним переслідуванням. Звільнений після довгого в'язнення в Югославії тамошній кардинал Альойз Степінач помер у своєму селі в Хорватії. Не відомо, чи арх. Беранові дозволять поїхати на Вселенський Собор до Риму.

Ізраїль закидає арабським сусідам приготування до збройної аґресії

Об'єднані Нації. — Міністер закордонних справ Ізраїлю Ґолда Маєр заявила в своєму виступі на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй у минулий вівторок 2-го жовтня ц. р., що посилні перегони у зброснні на Середньому Сході створюють загрозливу для миру ситуацію. Безперервний наплив модерної зброї до арабських країн і їхні приготування до війни проти Ізраїлю примушують Ізраїль до заходів самооборони, при чому Ізраїль — погрожувала Ґолда Маєр — не буде придивлятись байдуже, як сусіди приготовляють напад на нього. Ґолда Маєр таврувала теж затруднювання німецьких атомових учених для здвигання офенсивної зброї. Не називаючи ніякої держави за іменем, закиди Ґолди Маєр зверталися головним чином проти Об'єднаної Арабської Республіки. Тому теж, користаючи з т. зв. „права до відповіді" представник названої арабської держави Махмуд Ріяд негайно відповів Ґолді Маєр, що вона „фальшує історію", бо політику аґресивної експансії проводить коштом арабського народу Ізраїль. Також міністер закордонних справ Марокка Ахмед Валафрей скаржився на „алярмуючу ситуацію" внаслідку нужди мільйона арабських втікачів з Палестини.

Комуністичні сателіти Москви хочуть купувати зерно в Америці

Вашингтон. — Чехословаччина, Мадярщина і Болгарія офіційно звернулись до американського Уряду в справі закупна пшениці й іншого зерна на круглo 60 мільйонів долярів. Вони зробили це в розмовах своїх репрезентантів в Об'єднаних Націях з державним секретарем Діном Раском. Всі вони пояснили, що внаслідку харчової кризи в Совєтському Союзі вони не можуть сподіватися збіжевих достав від СССР і тому хочуть заздалеґідь забезпекуруватися закупном зерна на Заході. Чи й наскільки ця справа пошкодить американсько-совєтській трансакції — не відомо. В американських газетах були вістки, що Совєти хочуть закупити в Америці зерна і муки на 380 мільйонів долярів, але покищо все ще вони не зголосили офіційної пропозиції, тільки обмежились до неофіційних інформаційних розмов з американськими експортерами збіжжя. Американський Уряд також ще остаточно не вирішив, чи він згідний продати збіжжя комуністичним країнам, однак ця справа майже вже не підлягає сумніву. Голова республіканської меншости в Сенаті, Еверетт Діркcен, також заявився за продаж комуністичним країнам збіжжя, звернувши увагу на два моменти: що таким чином Америка позбувається частини своїх великих харчових резерв та що відтяжує свій платничий баланс. Найбільшим арґументом проти таких трансакцій з комуністичними країнами є те, що таким продажем харчів таки помагається дотичним комуністичним режимам перемогти внутрішню харчову кризу та що нема ґарантії, чи ті харчі дійдуть до підсовєтських громадян, чи будуть ескпортовані до Куби й інших країн — для совєтських політичних цілей.

Неру передбачає атомову детонацію в Китаю

Ню Делі. — Індійський прем'єр Джавагарлал Неру, промовляючи в минулу середу 2 жовтня до круглo 30.000 слухачів, зібраних на полях поза містом у честь 94-х роковин народження Махатми Ґанді, заявив, що за відомостями індійського уряду — китайські комуністи переведуть першу детонацію ядрової енерґії за круглo один рік. Однак він додав, що не треба тривожитись тим, бо від першої такої детонації до продукції атомових бомб — дуже далекий шлях. Індія — заявив він — зробила також поступ в атомових дослідах, що могла б перевести детонацію атомової енерґії ще швидше, але це коштувало б Індії послаблення в промисловому і хліборобському розвитку та пошкодження в здійсненні господарської п'ятирічки. Заяву Неру коментатори вважають за виконування недавнього рішення індійського уряді, щоб переводити усвідомну акцію серед народу про небезпеки від атомової війни.

Появився новий історичний роман Юліяна Радзикевича п. н. „Полум'я"

Мюнхен. — Дуже активне українське еміграційне видавництво „Дніпрова Хвиля", що має осідок в цьому місті, опублікувало нову історичну повість письменника Юліяна Радзикевича п.н. „Полум'я". Дія цього роману відбувається в половині XVII-го сторіччя за часів гетьмана Богдана Хмельницького і її темою є події того часу на західніх окраїнах українських земель в околицях Криниці й Жеґестова і потім після поразки під Берестечком уже над Дніпром. Роман „Полум'я" виданий на доброму папері в твердій обкладинці із суперобгорткою роботи В. Мальця і нараховує 390 сторінок друку.

ЗДА, БРИТАНІЯ І СССР ГОДЯТЬСЯ ЗАБОРОНИТИ АТОМОВУ ЗБРОЮ В КОСМОСІ

Об'єднані Нації. — ЗДА Британія і Совєтський Союз погодились в принципі, щоб заборонити перевоження атомової зброї в штучних сателітах ,що кружляють у космосі. Сталося це на нараді державного секретаря Діна Раска, британського міністра закордонних справ лорда Гюма і совєтського міністра закордонних справ Андрея Громика в минулий четвер 10 жовтня ц. р. у домівці британської делеґації до Об'єднаних Націй, після чого всі вони три офіційно оприлюднили цю подію. Текст договору в цій справі має бути ще виготовлений, але воно нібн вже не зустріне поважних перешкод. Названі міністри зазначили, що їхні розмови стосуються дальших можливостей порозуміння в ділянці міжнародного роззброєння, але конкретно нічого ближче не сказали. Не передбачується теж більше нарад усіх трьох міністрів, бо вони внедовзі роз'їдуться. Лорд Гюм мав передбачену нараду з президентом Кеннеді на п'ятницю 4-го жовтня, а Громико поїде до Вашинґтону в четвер наступного тижня. Він зустрінеться ще, мабуть, раз з державним секретарем Раском перед своєю авдієнцією у през. Кеннеді. Саме на тій авдієнції мають бути остаточно обговорені детайлі договорення в справі заборони щодо перевоження атомової зброї довкола Землі. Найперші американські коментатори висловились легковажно про ту „принципову згоду" щодо заборони перевоження атомової зброї довкола Землі, стверджуючи, що те „порозуміння" не має ніякого політичного значення та ні в чому насправді не розв'язує проблем, які ділять вільний і комуністичний світи. Але — сказано в тих коментарях — те нове договорення може бути „допоміжне" в дальших переговорах, з погляду психологічного відпруження атмосфери. Громико — твердять західні обсерватори в Об'єднаних Націях — виявляв очевидне бажання у „чомусь" договоритися з Америкою, при одночасній неохоті поступитись в найменшій мірі в будь - котрій важливішій контроверсійній справі. Тому він погодився на цю справу з атомовою зброєю у космосі, як на таку, яка не стосується совєтського становища в ніякій політичній проблемі.

Бен Белла вимагає ще більшої влади для боротьби проти „контрреволюції"

Альжир. — Диктаторський президент Альжиру Махмед Бен Белла зажадав від альжирського псевдо-парляменту офіційних диктаторських уповноважень, потрібних йому для боротьби проти „контрреволюції", як він називає своїх опонентів. Він заявив, що будуть покликані до життя місцеві „комітети для охорони революції проти контрреволюціонерів". Бен Белла промовляв в минулу середу 2 жовтня на великому вічі яких 3.500 членів Фронту Національного Визволення, що вів був пяртизанську війну проти Франції. Однак політичні противники Бен Белли були також активними учасниками тієї визвольної війни альжирців і також членами тієї політичної організації, яка тепер стала монопольною партією, на яку спирається Бен Белла. Лідери опозиції з гірського району Кабилії заповіли, що вони вестимуть тепер партизанську війну проти режиму Бен Белли та закинули йому, що він зрадив революцію і зрадив свої приречення з літа минулого року, коли сягав по владу. Новим шефом армії став майор Таґар Збірт, підвищений до полковника. Не відомо, чи сталося це з відома чи без відома віце-президента і військового міністра полк. Хуарі Бумедзієнне, який саме виїхав до Москви, стараючись, мабуть, дістати зброю від Совєтів.

Духовник з Югославії поручає створення у Ватикані бюра для справ атеїзму

Рим. — Югославський архиепископ Франсіс Франіч запропонував на Вселенському Соборі в минулу середу 2-го жовтня ц. р., щоб Ватиканська Курія покликала до життя окремий секретаріят, який студіював би сучасний атеїзм та реєстрував всі його прояви й активну антирелігійну кампанію. Така центральна установа, ознайомлена докладно з атеїстичним рухом, була б великою допомогою для католицьких єпископів у всьому світі. Названий духовник не уточнив свого проєкту, не пов'язав його теж виразно з існуючими комуністичними режимами. Все ж, деякі учасники Собору висловили згодом свої сумніви, чи добре сталося, що подано до преси той виступ югославського владики і названо його прізвище, що може його наразити на прикрощі, чи навіть на переслідування збоку комуністичної влади в Югославії. Тому теж західньо-німецький Арх. Г. Вітлер перестерігав на пізнішому зібранні єпископів, щоб не називати імен духовників з Східньої Німеччини, де вони можуть бути переслідувані. Він звернув увагу, що на 14 католицьких єпископів в Чехословаччині дозволено тільки чотирьом поїхати до Риму на Вселенський Собор.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Кеннеді,** дружина Президента відлетіла 1-го жовтня до Греції, де вона перебуде кілька днів із двотижневих вакацій, які відбудуться на яхті грецького мільйонера, власника кораблів Арістотеля Онассіса. Перші кілька днів пані Кеннеді проведе у віллі іншого власника кораблів Маркоса Номіноса. Особиста секретарка пані Кеннеді Пемела Тирнер не знає, хто буде на цьому яхті, і чи між пасажирами буде Арістотель Онассіс.

● **Колишній домініканський** президент Хуан Бош, який живе в екзилі в Порто Ріко, каже, що він не підтримував комунізму, що йому закидають військовики, які скинули його з президентури та вивезли поза межі Домініки. Бош каже, що він виступав проти проводу робітничих спілок, що були опановані комуністами.

● **Колишній генерал - майор** Едвін А. Вокер, який виступив із війська тому, що його звільняли були зі становища команданта дивізії в Німеччині і перенесли до ЗДА на інше становище, — вніс скаргу до суду з домаганням 23 мільйонів долярів відшкодування за те, що часописи невірно подавали його промову у зв'язку зі справою вписів на Міссісіпський університет першого негритянського студента Джеймса Г. Мередіта.

У СВІТІ

● **Ніґерія,** яка три роки тому дістала вже незалежність від Британії, зголосила своє приступлення до Британського Комонвелту. Цю подію святковано в столиці Ніґерії Ляґосі стрілянням з гармат і великою парадою. Ніґерія має 50 мільйонів мешканців і тому грає поважну ролю на африканському континенті. Її приступлення до Комонвелту вважають за програш правих і лівих екстремістів, зокрема совєтської дипломатії.

● **У Західній Німеччині** зголосив свою димісію постійний директор канцлерської канцелярії за урядування Конрада Аденауера, д-р Ганс Глъобке, предмет безперервних атак збоку комуністів, як колишній державний урядовець за режиму Гітлера. Глъобке не був ніколи партійним націонал-соціялістом і тому його альянти не судили. Проте, у Східній Німеччині відбувся над ним заочний суд і засуд, як над „гітлерівським злочинцем". Ганс Глъобке скінчив 65 років і пішов на пенсію.

● **На Вселенському Соборі** Католицької Церкви є також 10 світських діячів в характері експертів, без права голосування. Між ними є італієць Раймондо Мацціні, головний редактор „Оссерваторе Романо" і президент Міжнародної Спілки Католицької Преси, та поляк Мечислав де Габіхт, секретар Конференції Міжнародних Католицьких Організацій.

● **Архиєпископ Йост де Блянк** у Кейптавні в Південно-африканському Союзі дістав призначення на члена капітули Вестмінстерського собору в Лондоні. Де Блянк гостро виступав проти біло-расової політики південноафриканського режиму д-ра Генріка Верверда і тому тамошній уряд настоював на відкликання його.

СВОБОДА SVOBODA

Український щоденник — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders вис тавляти на: "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Happy Birthday!

У цю неділю, 6-го жовтня, сповниться 30 років з того часу, як при „Свободі" почав появлятися її англомовний додаток у формі Ukrainian Weekly. Тридцять років— це період одної ґенерації, отже досить велика перспектива часу, щоб можна було оцінювати вартість події.

Поява Ukrainian Weekly була безсумнівною вимогою часу в багатьох відношеннях. Саме в той час, у 1933-у році, піднесла свій голос і посягнула по своє природнє право активної та провідної участи в нашому суспільно - громадському житті народжена й вихована в Америці молода ґенерація, мавши в цьому повну й ініціятивну підтримку Українського Народного Союзу і „Свободи" з її тодішнім редактором д-ром Лукою Мишуґою на чолі. Виявом цього голосу був перший конґрес американсько - української молоді, що відбувся того ж року, і створення в його результаті Ліґи Української Молоді Північної Америки. Ця наша молода ґенерація потребувала й заслуговувала на свій власний орган, і цим її потребам вийшов назустріч, як завжди, Український Народний Союз із своїм офіційним органом „Свободою".

Другою не менш важливою потребою створення англомовного українського органу була зовнішня ситуація. В той же бо час Україною під комуно - московською окупацією потрясали судороги страшного, накиненого їй окупантом, штучного голоду, а західня вітка українського народу в Галичині переживала муки польських пацифікацій і терору. Сьогодні, через 30 років після того, ми все ще є свідками, як поневіряється українська правда в непоінформованій англомовній пресі, отже легко можна собі уявити, що діялося тоді. Тим то англомовний український пресовий орган і з цього погляду був конечною і наглою вимогою часу.

Тепер ситуація значно поліпшилася. Крім Ukrainian Weekly, маємо ще ряд інших подібних періодичних видань, маємо цілу бібліотеку англомовних українських книжок, видання яких також започаткував УНСоюз з „Свободою", завершуючи їх публікацією монументальної Енциклопедії Українознавства. Започаткування Ukrainian Weekly відкрило могутній і в англомовному світі найбільш ефективний похід української правди, який поступово розгортається в лявіну і раніше чи пізніше мусить причинитися до остаточної перемоги тієї правди, що буде рівночасно перемогою всіх, хто цінить волю. Ukrainian Weekly матиме в цьому велику заслугу.

Ukrainian Weekly почало появлятися 30 років тому і появляється досі, як подарунок УНСоюзу і „Свободи" для нашої англомовної ґенерації, для нашої української правди та справи. Тридцять річників цієї публікації становлять нині найбільшу колекцію украінознавства в англійській мові. І роля цієї публікації не тільки не поменшується, але й далі зростає, як у наших внутрішніх відносинах, так і в зовнішній ситуації. Очевидно, ми також свідомі багатьох недоліків цього тижневика, як і численних його труднощів. Але і перспективи та потреби продовжувати цю службу не тільки не закінчилися, але, навпаки, в нових обставинах безмежно збільшилися. УНСоюз, „Свобода" і Ukrainian Weekly, усвідомлюючи ці потреби й завдання, рішені — відповідно до своїх сил та спроможностей — продовжувати, розгортати й поліпшувати цю службу для української правди, і очікують відповідної підтримки збоку всієї нашої громади. В цьому й бажаємо Ювілятові Happy Birthday!

Розмови для розмов

Минулої суботи державний секретар Дін Раск започаткував нову серію розмов із совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком, щоб — у консеквенції атомового договору — шукати дальших можливостей для покращання ситуації. Ці розмови мають вестися, поки Громико перебуватиме в Америці на сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. На наступний тиждень заповідають нараду з Громиком у президента Кеннеді.

Західні чинники гадали, що коли не можна дійти до порозуміння з Москвою в такій найсутнішій справі, як Німеччина і Берлін, то може вдасться порозумітись у преважливій справі міжнародної безпеки — щодо заходів проти несподіваної атаки. Америка й інші держави - члени Атлантійського Союзу погоджуються, щоб на їх території встановлено міжнародно - контрольні пункти, які мали б стежити, чи не робиться приготувань для несподіваної атаки проти СССР, під очевидною умовою, щоб такі ж інспекційні пункти встановлено на терені СССР і його европейських сателітів. Але Москва, шукаючи в кожній справі односторонньої політичної користи, вимагає, щоб такі контрольні пункти існували тільки в Західній та Східній Німеччині і ніде інде. З погляду стратегії така інспекція не мала б ніякої вартости: дійсні совєтські приготування до аґресії можуть вестися на терені Польщі, ЧСР та й самого СССР. бо в нинішніх умовинах транспортної техніки, з ракетами, суперсонічними літаками та шаленою залізничою і автомобільною швидкістю віддаль грає дуже малу ролю. А політична тенденція такого проєкту ясна: поставити на одну дошку Східню й Західню Німеччину і таким чином скріпити престиж східньонімецького сателіта. Ясно, що Захід на це не йде. Тому тепер Громико найбільші шанси успіху в переговорах між Сходом і Заходом вбачає у проєкті заборони перевозити атомову зброю — в космічному просторі. Поминаючи неможливість контролювати космічні лети у практиці, такий договір мав би ще менше значення, аніж недавно підписаний атомовий договір. Французький президент де Ґоль правильно окреслив вартість атомового договору: „Це так, якби ті, що бояться плавати, зобов'язалися не перепливати Каналу ля Манш".

Отож, практично нова серія дипломатичних розмов Америки й Совєтського Союзу ні до чого не доведе. Єдиний їх політичний сенс — це діяти згідно з теорією, що „коли ведеться переговори, то нема стрілянини". Це — розмови для розмов, без надії, без реальних підстав для того, щоб зліквідувати дійсні причини міжнародного напруження. Британський міністер лорд Гюм прославляв Хрущова за те, що той воліє переговори як війну. Лорд Гюм призабув, що Хрущов створив свою теорію „мирного співіснування" на основі досвіду, що таким способом, без великої війни, можна безпечніше, легше й дешевше осягнути комуністичну ціль — панування над світом. Тому це є не принципове, а тактичне антивоєнне становище, і коли Москва переконалася б, що „мирне співіснування" не виходить на добро її імперіялізму, то вона відразу відреклася б тієї теорії. Хрущов не вирікся ані російського, ані комуністичного імперіялізму. Він не вирікся й теорії „визвольних воєн" у розумінні комуністичних партизанок, активно підтримуваних совєтською зброєю і „техніками", і не відкликав свого війська з Куби. СР, якщо можуть мати яку вартість то тільки для Москви.

М. Чировський

ЗМІНЛИВЕ ГОСПОДАРСЬКЕ ЩАСТЯ

Саме тоді, коли загальні господарські обставини в ЗДА є добрими і у великій мірі скріплюють оптимістичні настрої на ринку, у деяких ділянках народного господарства, направду, невесело. З другого боку, коли економічний стан у західніх державах задовільний, у так званих соціялістичних країнах економічні справи стоять кепсько.

І так, американське народне господарство перебуває на високому рівні, його ріст вже довший час триває безупинно, рецесії воно уникнуло в найкритичніший період, власники великих підприємств сподіваються рекордового затруднення, рекордового продажу і рекордових зисків.

Не так весело настроєні, одначе, власники дрібних промислових підприємств, виробничий і продажевий обсяг яких спадає в користь великого промислу. У журналі „Форчен" читаємо, що 500 найбільших американських індустріяльних компаній за останній рік знову поширили обсяг продажу своєї продукції, обнижуючи таким чином ще більше питому вагу дрібного підприємства в економіці. Дрібні підприємства втратили за 1962-ий рік з продажу більйон долярів. В тому ж році занотовано 15 800 банкрутств, з яких 87% припадає на дрібні підприємства, тобто на ті, що їхні зобов'язання не перевищували ста тисяч долярів.

Наведені дані ясно говорять про те, що дрібне підприємство не може витримати конкуренції велетнів; що воно заслабе, щоб задовольнити економічні вимоги сучасного ринку. Ці дані також свідчать про те, що модерний капіталізм прямує до системи напівмонопольних підприємств - велетнів, і що такий розвиток економічних подій, безумовно, вестиме до посилення державної контролі та ініціятиви для втримання наародногосподарського балянсу

Про монопольного характеру тенденції індивідуалістичного господарювання писав колись і Карло Маркс, писав і сучасний визначний економіст Шумпетер, тільки що вони зробили з цих тенденцій фальшиві висновки.

Але загрожене становище дрібного індустріяльного чи комерціяльного підприємства являє поважну народно-економічну проблему. Передусім — добробут соток родин залежить від успіху чи неуспіху дрібного підприємства. Повільний заник дрібного підприємства мусить привести до глибоких соціяльнпх і господарських зрушень.

Подруге, заник дрібних фірм послабить конкуренційний ринковий процес, цей надзвичайно цінний складник народного господарства. Тому треба було б рятувати дрібне підприємство. Але чи можливо затримати цей нормальний процес в його розвитку і не допустити до дальшого росту економічних велетнів?

В сучасних ринкових обставинах затримати цей процес буде важко, бо багато є причин, чому дрібне підприємство підупадає.

Головна з них полягає в тому, що воно не розпоряджає можливостями великого капіталу фінансувати наукові досліди, технічний поступ і безперебійний ріст. А науково - технічний досвід у сучасному підприємстві є річчю конечною, без якої годі витримати стихійну конкуренцію на ринку.

Подруге: нові способи ринкових операцій, комерційна реклама, техніка розподілу товарів і обслуговування покупця — все це вимагає величезних капіталів, яких власник дрібного підприємства не має.

Потретє: власникові дрібного підприємства бракує адміністраційного і технічного апарату, що його він не всилі оплачувати.

І почетвертє: дрібні підприємства більше втрачають через наростаючу силу організованої праці. Щораз вищі платні робітників критично відбиваються на цілості їхніх виробничих витрат, і тому триста тисяч власників дрібних індустріяльних підприємств скаржаться, що вони не є учасниками загального господарського розвитку.

Але не тільки дрібне підприємство не може витримати в змаганні з велетнями. Навіть відносно великі підприємства — компанії, як, наприклад, продуцент автомашин Студебейкер, перебуває в надзвичайно тяжкому положенні, не маючи сили встоятися перед конкуренційним натиском трьох велетенських компаній — Дженерал Моторс, Форд і Крейслер. Тож у 1963-му році, що є одним із найкращих років в виробництві автомобілів, Студебейкер втрачає ринок.

Такого роду скреготи в економіці країни, хоч і не трагічні, таки непокоять. Не спадає також страх перед рецесією. І тому республіканці, навіть консервативні, згідні вже на зменшення податків, щоб в такий спосіб забезпечити економічний розгін країни. Проте, консервативні кола домагаються господарської рівноваги для обниження податків, а саме — скорочення федеральних видатків і заморожения державної заборгованости, що досягла уже суми 303 більйонів долярів, тобто запевнення, що ця сума не зростатиме в наступному році.

Розуміється, коли б податки в цьому році і обнижено, то це не багато допомогло б власникам дрібних підприємств, а також фірмі Студебейкер і — некваліфікованому робітникові, якого технічний поступ усуває з дороги. До того ж — обниження податків, збалянсоване різними обмеженнями, навряд чи принесе бажані успіхи.

Заходи Президента у справі реформи податкової системи викликають гостру критику. Пригадується деякі призабуті факти з минулого, мовляв, колись Кеннеді, ще як був конґресменом чи сенатором, заступав значно консервативніші погляди, виступаючи проти обниження податків без редукції федеральних видатків і противився надто ліберальній допомозі закордонові. Тепер, мовляв, він не боїться дефіциту і радо видавав би величезні суми на допомогу економічно відсталим країнам.

Оборонці дефіцитових видатків, що мають прискорити господарський ріст, доказують, що поняття балянсованого бюджету вже перестаріло і що такі країни, як Англія, Франція, Бельгія і навіть Німеччина, збільшують свій національний борг. Питання тільки в тому, як далеко можна іти з дефіцитом і державною заборгованістю, щоб не спричинити загального економічного краху.

Тоді, коли народне господарство західніх країн розвивається в умовинах відносного проспериτету, коли в них сільсько - господарська продукція далеко переростає внутрішні потреби, у „соціялістичних" країнах ріст економіки щораз більше сповільнюється, а їхнє сільське господарство вже стоїть на межі руїни.

Уряд червоного Китаю уклав недавно з Канадою вже другий договір на закуп збіжжя, цим разом аж на 360 000-000 долярів, щоб рятуватися від марива голоду. Припускають, що також уряд СССР впродовж років 1963 і 64 закупить муки і збіжжя на 500-000 000 долярів, щоб покрити свої недобори в жнивах на Україні, „цілинних землях' і інших просторах. Колективне господарювання на землі виявляється куди менше видайним, як „капіталістичне" в ЗДА, Канаді та західньоевропейських країнах.

М. Д. Бачин

НА ЛЕМКІВЩИНІ

Колись була така вістка в пресі, що один американець не українського походження, начитавшись оповідань Миколи Гоголя, вибрався в Україну, щоб особисто переконатися, чи українські ночі дійсно такі надзвичано гарні, як описує це письменник. Повернувся дуже задоволений.

Пані Катерина Пелешок привезла для пам'ятника Лесі Українки в Клівленді — „грудку чорнозему" з могили цієї письменниці на Байковім цвинтарі в Києві, символічно злучаючи статую з рідним ґрунтом батьківщини.

Уроджена в Америці, п-і Маруся Бек, радна славнозвісного з продукції авт міста Дітройту, ще недавно заслужена посадниця там же, споглядаючи на Відень і на мутний, не синій Дунай з Каґленберґу, мріяла про подорож Дніпром на могилу Тараса Шевченка в Каневі. Мабуть, „власть імущі" не були до неї ласкаві, бо, пересідаючи на австрійському летовищі із спізненого московського літака на европейський, що мав завести її до Парижу, вспіла лиш гукнути розчаровано землячкам, що її з квітами очікували: „Нема України!!!"— Певно, що нема такої України, якої ми собі бажаємо! Ще за царських часів були зіштовхнули все, що українське, для „домашнього вжитку" з голосним: „Нє било, нєт і нє будєт!" Прийшла революційна осінь 1917-го року і постала Українська Народна Республіка, власна демократична держава, самостійна і незалежна. Декілька років боронилася на чотири сторони світу: з півночі і сходу від москалів комуністичних, червоних, з півдня від москалів царських, білих, а на заході, в Галичині, від поляків. Тепер існує в СССР нефікційна Україна, захована в серцях українців, і звідтам ніякі хрущови не всилі її видерти, не зважаючи на штучний голод, вивози, виселення і переселення, заслання, тюрми, примусові роботи і мільйони постріляних та замучених. Хто вміє шукати, знаходить щоденно і всюди заховану в серцях Україну, в різних видах, на своєму життьовому шляху.

Моя знайома вибралася на Лемківщину шукати могили своєї матері, що померла при її породі більше як пів століття тому. Туга за батьківщиною, ностальгія, приймає різні види. Вона пригадувала собі, що малою дівчинкою була на посвяченні маминого надмогильного пам'ятника на цвинтарі в Коростенку (тепер Кросцєнко). І тому, приїхавши залізницею до Ліська, відшукала стару знайому, винайняла таксі за 180 злотих (коло 8 долярів) і рушила з нею в дорогу. Шофер завіз їх до костелу, бо так собі бажали, (незручно було говорити про церкву, зрештою, вона думала, що там був лише один Божий дім). Костел колись був змурований для поляків - католиків, але тепер в Коростенку живуть греки, власне грецькі партизани - комуністи, що по своїх невдачах на батьківщині шукали пристановища у „старшого брата" в Москві. Їх вислали до Польщі і поселили в Коростенку. Приїжджі того не знали і пішли на цвинтар коло костелу шукати могили матері. Надмогильні хрести майже всі були поперевертані, навіть грецькі нагробники новішої дати. Цілий цвинтар був порослий високим бур'яном. Враження було прикре і пригноблююче. Обійшли його вшир і вздовж, але не знайшли пошукуваної могили.

Повернувшись під костел, побачила на дорозі стареньку жінку, що прибігла до них і запитала по-польськи: „Чи пані єст тутейша?' — Приїжджа американка роз'яснила чого приїхала: шукати материної могили. „Я знам ґруб пані маткі, ктура била жонов, за пшепрошенєм, ксєндза рускєґо. Она умарла пши породзє". На запит роз'яснила, що костельний цвинтар не був збомблений, ані збезчещений вандалами в другій світовій війні, а хрести не знати чого, самі від себе, позападалися. Грецькі партизани перебили костел на мешкання, а в костельній наві влаштували кінотеатр і приміщення для мітинґів. Розповіла, що в Коростенку таких, як вона, всього три родини. Пригадала, що в 1898 році була на посвяченні нагробника мами приїжджої американки. Могила находиться в найближчому сусідстві могили пароха Коростенка, що помер в 1856-му році. Знала, що мати американки була вчителькою, і тому розповіла, що в школі і церкві „щось страшить".

Шофер скерував авто в означеному напрямку. Дерев'яна церковця, ззовні прекрасна, замкнена і запечатана, бо стоїть під „охороною" міністерства культури і мистецтва Польщі. Всередині занедбана і подекуди зруйнована: у підлозі ями, на іконостас затікає дощ з дірявого даху. За церковною огорожею знаходиться наш цвинтар. Без труду знайшли приїжджі серед високих бур'янів могилу о. Ґабби в доброму стані, бо вкрита вона ґранітовою плитою, на якій видно напис українською мовою, що його можна легко відчитати. Пам'ятник на могилі матері приїжджої запався в землю, повністю знищений, і прийдеться поставити новий, але яким способом, трудно сказати.

З тим наші зажурені подорожні вернулися назад до Ліська, що офіційно зветься Лєско. З давніх наших людей живе там понад 70-літній д-р Лісікевич, якому вдалося в 1940-му році переховати у себе жидівку, а пізніше прийняв він польську круглу сироту, як приймачку. Обидві жінки виявилися невдячними, бо залишили старого доктора самого: поїхали спершу до обітованої землі — А-

(Продовження на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ПОКЛИКАННЯ

Коли ми колись читали або й тепер читаємо в совєтській публіцистиці про так звану „панську Польщу" чи „гітлерівську" або „реваншистську Німеччину", то це, звичайно, пустопорожні сльоґани, бож ми знаємо, що не всі в Польщі були панами і так само не всі німці належали до гітлерівської партії або є реваншистами.

Але й ми, дорогі друзі, не без того гріха. Колись, пригадую, за тої ж самої „панської Польщі" в нашій патріотичній пресі (а вона вся була патріотична!) завелася була мода писати... „морально розкладена, демоліберальна, атеїстична Франція"... Коли в 1935 р. приїхав з Парижу на редактора до львівського „Нового Часу" д-р Юрій Студинський, то аж за голову вхопився!

— Панове, — сказав, — та ж смішно і непристойно називати „атеїстичною" одну з найбільше католицьких націй світу!

Недавно попала мені в руки новинка, що є собі в тій „атеїстичній" Франції таке мале село Жовель, що має всього 550 душ населення, і це одне село дало для Франції та її місійних теренів 58 католицьких священиків!

Хотілося б спитати, скільки священиків дала нашій Греко - Католицькій Церкві за 15 років часу майже стотисячна українська політична еміґрація в ЗДА, як самі здорові знаємо — побожна, патріотична й морально не розкладена?.. Мнже краще не вдаватися в цифри і статистику чи в порівняння з „атеїстичною Францією", бо з того може вийти для нас лише один великий сором.

Що справи у нас невеселі під цим оглядом, чуємо в кожній церкві, на кожній майже проповіді, як наші отці просять - молять молодь, щоб ішла за Христовим покликанням. А нещодавно Митрополит наш, Високопреосвященний Кир Амвросій, опублікував навіть у пресі спеціяльного „Листа до батьків", в якому апелює до них, щоб були Христовими висланниками й заохочували своїх дітей до служби Богові словами Ісуса: „Чому стоїте і не чините рішучого кроку?"

І з жалем стверджує наш Владика: „Я мав нагоду зустрічати наших ідейних юнаків, які запевнювали мене, що радо пішли б за покликом Христа, якщо б батьки, а зокрема матері не стояли їм на перешкоді". Важке це обвинувачення з уст ваших таки власних синів, дорогі батьки і матері українські, сини і дочки побожного, христолюбивого народу, що сьогодні і в катакомбах, і на каторзі високо несе справжнє Христове знам'я — хрест Голгофський...

Пригадую, недавно, на одному з таких безчисленних тепер земляцьких з'їздів, забрав слово старенький отець - парох, „засланий" в якесь маленьке майнерське сільце в Пенсилвенії, де світ дошками забитий, хоч і теж рахується за Америку.

— Як любо, як приємно бачити тут, довкола, стільки інтеліґентної молоді, стільки різних фахівців, інженерів! — говорив старушок із сльозами в очах. — Але скажіть, панове-інженери, хто буде ваших дітей хрестити, коли нас, старичків, не стане?..

Ікер

КАРПАТИ

Я не був уже давно в колибі,
Не стрічав в Карпатах
схід зорі.
Я прийду, вклонюсь,
скажу: спасибі,
Друзі, лісоруби й вівчарі.

За оті, за крутосхилі плаї,
Де не раз по росах
ми пройшли,
Де у хащах тихо засинають
Білих хмар завихрені вали.

Де смерік у лісі кожна гілка,
Ти її рукою лиш торкни,
А вона заграє, як сопілка,
Теплим словом рідної струни,

Що по горах їде, не тихне
в лузі,
Гіллям в небо, а корінням
вглиб.
Я прийду, я вам вклонюся,
друзі,
За дороги, за тепло колиб.

ПЕТРО ГОРЕЦЬКИЙ

Г. Н-в.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА І ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ

Думки з нагоди зустрічі абітурієнтів української гімназії в Мюнхені-Карльсфельді

(3)

Як бачимо, тут уже йде не про незавидну долю українського мистця та мистецтва, але про долю „індіянів" — українську еміґраційну спільноту в цілості. На особливу увагу заслуговує одно з припущень у тих поглядах, а саме, що українська кульнура ледве чи посідає будь-яку вартість. Тільки позбувшись її якнайскоріше, українська спільнота духово збагатиться. Саме поняття культури та її носія виглядає тут аж застрашуючо простим. Українська культура — це щось подібне до борошна, а українська спільнота — це великий мішок. Духове збагачення вимагає позбутись українського борошна і виповнитись західніми скарбами. Немає тут і згадки про те, що, позбуваючись одного борошна, ми можемо набути друге борошно; що, викидаючи одні шаравари, ми можемо натягнути інші шаравари. Немає тут і згадки про те, що, позбуваючись борошна та шукаючи золота, ми можемо опинитися без борошна і золота. Не бачить чи не хоче бачити автор цієї статті ще й того, що денаціоналізація веде не лише до духового збагачення, але також до духового зубожіння. Бо прив'язання до українських культурних вартостей не виключає пошани до т. зв. західніх культурних вартостей. Ні знання української мови, ні літератури, ні традицій не виключає якнайширшого знання інших мов і культурних вартостей.

В чому ж тоді справа? Чому деякі українські інтеліґенти намагаються так вискочити з себе? Нам здається, що джерело цієї проблеми чисто психологічне, і що вона більше говорить про українського інтеліґента, як про українську спільноту та її культуру. Бо українські інтеліґенти мають за собою довгу традицію відкривання „великих вартостей" в різних метрополіях — від Петербурґу до Відня та Берліну. Деякі з них були так зайняті відкриванням вартостей різних „ізмів", що не було в них часу на творчу роботу — на творення вартостей. Були між ними й такі, що ставали жертвами західніх інтелектуальних течій, перетворюючи їх інколи у Фетиші. При тому всьому вони ще й сквернили ту українську культурну провінцію, не зважаючи на те, що їхнім життьовим завданням було якраз творити ту культуру.

Шукати джерела лиха тільки в українській провінції — значить, забувати, в яких провінціях творили великі творчі таланти інших національностей. Як соціяльне, так і культурне середовище в німецькій Kleinstaaterei часів Гете було не абиякою провінцією. Як сам Гете жалівся, тодішнє німецьке суспільство дивилося на мистців та літераторів, як на бафунів та паразитів. Один із найбільших німецьких літературних журналів того часу (Die Horen) не мав більше як 1 800 передплатників. Ба що більше, Гете був теж свідомий того, що французькі lumieres в недалекому Парижі, повилазивши на дахи хат, як один з них завважив, бачили все на схід від Райну, як глуху провінцію. Проте, в тій самій провінції і для тої самої провінції німецькі мистці творили культурні вартості світового маштабу. А з паризької метрополії того часу вийшли відносно пересічні мистці та філософи.

Здається, великі творчі таланти і велике мистецтво не є тільки функцією певних суспільних та культурних відносин. Якщо навіть приймемо, що українська спільнота та її культура є глухою провінцією, то частинна вина в цьому — по стороні тих людей, які ту культуру творили й творять. Можливо, що між ними є забагато „покликаних", але дуже мало „вибраних".

Українська спільнота, та й ще еміґраційна, не має і не може мати морального права вказувати своїм творчим одиницям, як творити і що творити. Та вона має право пригадувати українським інтеліґентам, що їхнім першим обов'язком є творити. Ніхто не сумнівається, що „українські мистці на еміґрації стануть світовими не як українці, але як мистці". (Див. Ю. Луцький, Сучасність, 4, 1963, ст. 111). Та немає також причини сумніватись, що українські мистці можуть так само добре стати світовими, залишаючись українцями.

Якщо деякі українські інтеліґенти бажають стати світовими — денаціоналізуючи себе і своїх дітей, — то це їхня особиста справа. Від них можна вимагати щонайменше зрозуміння, якщо вже не пошани, до української людини та її прив'язання до батьківських вартостей і традицій — все одно, якими б провінційними та маловартісними ті традиції не були. Бо вона прив'язана до тих традицій не тому, що вони „великі" чи „малі", „вартісні" чи „безвартісні", але якраз тому, що вони — батьківські. Українська людина прив'язана до тих традицій ще й тому, що вони є конкретними, а не абстрактними вартостями, як, наприклад, „сучасна духовість західнього світу". До цих останніх вартостей не можна ні прив'язатися, ні ними жити, їх можна цінити та розуміти.

Ми не заперечуємо, очевидно, що деякі „незумовлені" інтеліґенти прив'язуються до абстрактних ідей так, як „зумовлені" люди до своїх батьків чи дерев'яної церковці. Але, як сто років тому писав де Токевіль, маючи на увазі французьких іконоклястів, „Бог створив людину в такий спосіб (не знаю чому), що чим більший загальний об'єкт її любови, тим менше може вона його любити".

ДОПОМОЖІТЬ ВДЕРЖАТИ І РОЗБУДУВАТИ ДЛЯ НАШОЇ ДІТВОРИ РІДНУ „ВЕСЕЛКУ"! ПОШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ФОНД!

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦІ!

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ (УСК) в НЮ ЙОРКУ

запрошує Українські Організації, всіх своїх Членів і Симпатиків на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ влаштований в зв'язку з 15-ТИЛІТТЯМ СВОГО ІСНУВАННЯ

Бенкет відбудеться у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку, при 2-ій Авеню ч. 140-142, в дні 12-го ЖОВТНЯ 1963 р. о год. 7:30 вечора.

Під час Бенкету виступлять ВШ пп. Керницький, Понеділок і Радванський.

Зголошення до участи в Бенкеті враз з належністю у висоті 10.00 дол., просимо ввічливо спрямовувати на адресу: Zenon O. Korchynsky, 2522 Hering Ave., Bronx 69, N.Y.

РАДА ДИРЕКТОВІВ УСК-у

НА ЛЕМКІВЩИНІ

(Закінчення зі сторінки 2-гої)

мерики, а потім до Палестини.

В 20-их роках повітове містечко Лісько мало 4 000 мешканців: 10% українців, 24% поляків, головно урядовців, і 60% жидів. Повіт Лісько мав тоді 152 громади, 100 000 мешканців, з того 72% українців. Стара дерев'яна церква у Ліську знищена, а в новій улаштовано склад збіжжя. Старий дуб, відомий лісчанам з леґенди, що ніби походить від короля Ягайла, має табличку, що його охороняє міністерство культури і мистецтва.В громаді Веремень живе 5 наших родин. Говорять у себе вдома по-українськи, але діти називаються: Збишек, Зиґмусь, Ядвіся і Янінка. Звідси вивезли людей в околиці Вроцлава, і вони іноді приїжджають в гості, навідатися до рідних сторін. В Монастирці церква замкнена.

В Сяноці є православна церква, але правлять у ній і співають по-старому. Туди ж з'їжджаються наші люди на Різдвяні і Великодні свята, на Йордан і на Спаса, щоб побути трохи поміж своїми і обмінятися переживаннями, досвідом і порадами. Сянік мав по першій світовій війні 10-000 мешканців і ледве 10% українців. В Сяніцькому повіті було 2 містечка, 129 громад, а в них лише половина наших людей. Тепер в Сяноці є лише 15 наших родин.

Дорога із Сянока до Ліська асфальтована, всюди електрика і автобусове сполучення. Між сільськими громадами дороги бруковані, подібно, як колишні австрійські цісарські гостинці. В Гочві знайомий показував нашій подорожній нову, справді гарну, школу. Тепер розбудовують Бескид (Бєщади) на модерні літниська. В Мишківцях над Сяном вибудували великий готель. Всюди оселюються поляки, як туристичні підприємці. Беручи приклад з купелевої Криниці, розбудували собі теплі купелі „Цєпліце". Залізничий рух пристосований до потреб літників; а взимі — лещетарів.

Наша подорожня поїхала до Лежайська, де колись була гімназіяльною вчителькою. Там у нашій церкві тепер склад збіжжя; на церковній бані височіє хрест і дивується, що діється...

Недалеко Лежайська, в Дубровці, розстріляли поляки в 1944 р. українського пароха, тестя приїжджої, а з ним 24 господарів, наших селян. Поляки, довідавшись, що приїхала з Америки синова „руского ксєндза", приходили та розповідали, називаючи поіменно тих, хто зробив донос, розуміється фальшивий, і хто спричинився до тої страшної трагедії. Але заросли тернами шляхи, де дороги були... Чи можна шукати справедливости, де лише Бог може бути судією?

Бачачи прихильни відношення в селі, постановила наша подорожня збудувати на цвинтарі гідний пам'ятник для тих невинно постріляних. Знайшлися люди, навіть поляки, що обіцяли допомогти й в тих шляхетних намірах З літами приходить отверезіння і справедливий осуд необачного і жорстокого минулого.

А все ж там же давня добра знайома полька, що знаменито знає обставини, серйозно запитала нашу американку, свідому українку, чи її, вже заміжня донька, що має півторарічного сина, вчить його... говорити по-польськи?

Горбатого і могила не виправить!

Коротні вісті

● Совєтський Союз і його европейські сателіти затіснюють взаємини в ділянках залізничного руху, телефонічної комунікації, радіо - телевізійних передач і нафтових проводів. Створюється спільний залізничний парк для комунікації між СССР та всіма його сателітами, при чому СССР дасть туди своїх 3.500 вагонів, а Польща, Східня Німеччина, Мадярщина, Болгарія і ЧСР мають дати визначену їм скількість. Румунію Москва виключила з тієї нової співпраці „за кару" за її опозицію проти московського господарського диктату.

● „Ізвєстія" принесли вістку, що народився 225 - мільйоновий громадянин СССР. Населення совєтської імперії зросло за останніх 10 років на 35 мільйонів осіб.

Незвичайно зворушлива вістка про вияв щирої відданості до особи Покійного нашого Батька

о. ПЕТРА ГАРАСИМЧУКА

у формі внесення на 100 Заупокійних Служб Божих — зобов'язує нас цією дорогою скласти

ВП. д-рові ІВАНОВІ КИЗИКОВІ і його Рідні в Ню Гейвені — нашу щиро-сердечну подяку.

Хай Всевишній наділить Вас, Вельмишановні Панство, своєю опікою і усім туземним добром.

ГАРАСИМЧУКИ

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

ВІДДІЛ НОВОЇ АНГЛІЇ

запрошує всіх членів Лікарського Товариства з родинами й їхніми приятелями на

ОСІННІЙ БЕНКЕТ-ЗАБАВУ

— що вібудеться —

в "SHERETON-BILTMORE" ГОТЕЛЮ

в "Garden Room" ПРОВІДЕНС, Ровд Айленд

9-го листопада 1963 р. о год. 7-ій веч.

Зголошення просимо надсилати до Д-ра Ярослава Струмінського, 341 Smith Street, Providence, R. I. до дня 26-го жовтня ц. р.

В 100-РІЧЧЯ ОПЕРИ „ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

Неділя, 13-го жовтня 1963

год. 7-ма веч.

Заля: FASHION INSTITUTE
225 West 24th Street, NEW YORK CITY

Розпродажа квитків в ціні $3.00, $2.50, 1.50 в крамницях: „Арка", „Еко" та „Сурма", в день вистави від години 5:30 по пол. при касі театру.

КОМІЧНА ОПЕРА НА 3 ДІЇ

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

Муз. С. ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО

Симфонічна оркестра, Хор опери. Музичний керівник — маестро О. Стратичук, Чернівецька опера; мистецький керівник — маестро В. Ласовський; українські танки — Р. Петріна; декорації — Е. Ткачук.

ВИКОНАВЦІ:

І. Карась — Л. Рейнарович, Львівська опера; Одарка — Г. Шерей, Київська фільгармонія; Оксана — М. К. Кокольська, Сиֳі опера, Ню Йорк; Андрій — І. Гош, Львівська опера; Султан — Ів. Самокішин, Львівська опера; Іман — І. Замятий, сол. хору „Думка"; Селіх-Аґа — Т. Федорович, арт. Харківського драматичного театру.

Д-р Тарас ШЕҐЕДИН

ПЕРЕБУВАЄ НА ВАКАЦІЯХ

до 20-го жовтня 1963 р.

і повідомляє про

перенесення ординації

на НОВУ адресу:

102 TUXEDO PARKWAY — NEWARK, N. J.

Тел.: ES 1-2605

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
СУБОТА,
9 листопада 1963
заля:
TOWN HALL
Broad & Race Streets
Початок: год. 7:30 веч.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР
ім. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
В КЛІВЛЕНДІ
Музичний керівник
проф. ЯРОСЛАВ БАРНИЧ
— ВИСТАВИТЬ —

НЮ ЙОРК
НЕДІЛЯ,
10 листопада 1963
заля:
ФЕШЕН ІНСТИТУТ
225 W. 24th Street
Початок: год. 6-та веч.

I.

В 100-ТУ РІЧНИЦЮ ПОЯВИ

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

опера на 3 дії С. ГУЛАКА-АРТЕМОВСЬКОГО

II.

ВЕЧЕРНИЦІ

музична картина на одну дію П. НІЩИНСЬКОГО в супроводі оркестри

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

Одарка .... Ія МАЦЮК
Карась .... Я. СІДЕЛЬНИК
Султан .... Д-р В. БОДНАР
Оксана .... С. КЛИМЕЦЬ-САХНО
Андрій .... В. МЕЛЬНИЧИН
Імам .... П. ЗЕЛЕНИЙ

Хор ім. Т. ШЕВЧЕНКА 110 співачок-співаків

Валетна група Осередку СУМА в Клівленді — Керівник .... В. БОГУСЛАВСЬКИЙ
Сценічне оформлення .... Т. БІЛИНСЬКИЙ
Фортепіяновий супровід .... Ірина ЗАЯЧКІВСЬКА-ГАВРИЛЮК
Постановка .... Слава БАРНИЧ

Квитки в ціні $3.50, $3.00, $2.50, $1.50. Місця передпродажі подані в афішах і летючках

Увага! **НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!** Увага!

В п'ятницю, 11-го жовтня 1963 року

в год. 7:30 вечером

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, 140-142 Друга Еве. (між 8 і 9 вул.) в НЮ ЙОРКУ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНСоюзу

міста НЮ ЙОРКУ й ОКОЛИЦІ,

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делеґати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 19, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489.

На порядку нарад важні справи. Головним предметом нарад буде справа кінцевої підготовки 70-ліття „Свободи", якого святкування в Ню Йорку відбудеться 7 грудня 1963 р.

В Зборах візьмуть участь члени Екзекутиви УНСоюзу. Участь відділових Урядовців та Делеґатів обов'язкова. Загал членів УНСоюзу і все Українське Громадянство запрошуємо до участи в Зборах, а зокрема на висвітлення конвенційного фільму.

За Управу Окружного Комітету:

І. ФЛИС, голова — В. НИКИФОРУК, секретар

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ Т-ВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

— влаштовує —

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

та відзначує своє

ДЕСЯТИРІЧЧЯ

на СОЮЗІВЦІ Kerhonkson, N.Y. — в днях 19-го і 20-го жовтня 1963 року

Рівночасно повідомляємо, що

в СУБОТУ, 19-го ЖОВТНЯ 1963 р. о год. 3-ій по полудні

відбудуться на Союзівці

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

ПСИХІЯТРИЧНОЇ СЕКЦІЇ УЛТПА

ПРОГРАМА:

СУБОТА, 19-го жовтня 1963 р., год. 6-та веч., заля „Веселки".

1. Відкриття Ювілейної зустрічі
2. Реферат — Історія Відділу Метрополії Ню Йорку
3. Привіти
4. Мистецька програма
5. Бенкет

год. 9-та веч. — ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ

НЕДІЛЯ, 20-го жовтня 1963 р.

Год. 11:30 — Служба Божа
Год. 1-ша Спільний обід
Год. 3-тя Спортові гри

Щиро запрошуємо всіх наших Членів з Родинами, Шановних Представників Товариств та Організацій Метрополії Ню Йорку.

Управа Союзівки просить резервувати кімнати, пишучи на адресу:

Ukrainian National Association Estate, Kerhonkson, N. Y. Тел.: Kerhonkson 5641

ПРАЦЯ
HELP WANTED FEMALE

НА ПОСТІЙНУ ПРАЦЮ, ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ РІК ПОТРІБНО

ПРИБИРАЛЬНИЦІ і КЕЛЬНЕРКИ

ГОЛОСИТИСЬ:
СОЮЗІВКА
Ukrainian National Ass'n Estate
KERHONKSON, N.Y.

МЕДСЕСТРИ RN'S—LPN'S
New York license або повноправні. 7 рано — 3 по пол. 3 до 11 веч. Доскон. платня і бенефіти включно Blue Cross, Blue Shield, життьове забезпечення, харч і прання уніформів. Спеціяльна платня для керівниць.
Brooklyn Hebrew Home & Hospital for Aged.
Didector of Nurses DI 6-7000

КУХАРКА-ГОСПОДИНЯ
2 дорослих, спання на місці, друга поміч, власна кімната, TV, постійна праця в Garden City, L. I., рекомендації, досвід, добра платня. Тел. "collect" Garden City
516 PI 6-7522 or write Box 02, Room 824, 11 W. 42nd St. New York 36, N.Y.

ЖІНКА або ДІВЧИНА
в середньому віці до опіки над дітьми. Мати працює. Спання на місці або ні. Добра платня.
Голоситись:
в Ню Йорку BE 3-1660
в Джерзі Сіті, веч. HE 5-4329

ГОСПОДИНЯ
до провадження малого апартаменту. Добре сусідство. Даром помешкання і платня.
HORACE S. ELY & CO.
WH 3-0229

ПОТРІБНО ГОСПОДИНІ
до 1 род. дому в Long Beach, L. I. Мешкання на місці або ні. 2 дорослі особи і 2 дітей у шкільному віці. Платня після умови.
Голоситись H. L. LAZAR
Mr. Wildman
55 E. 34th St., New York, N. Y.
6 поверх. Тел.: LE 2-3300

ПРАЦЯ
HELP WANTED MALE

ARC WELDERS
Power Brake Operators, Sheet Metal Mechanics — 1st Class. If You are seeking permanent job opportunity. Good working condition, top pay plus complete benefits. This is Your job. Apply now — Mr. Anzalone, Dayton T. Brown Inc., 1305 Strong Rd., Copiague, L. I. or Phone 516 TU 4-2700
Equal Opportunity Employer

ШКОЛА

Мейор ВАГНЕР проклямував: „Тиждень Науки англійської мови". Для ліпшого горожанина — ліпша праця.
LANGUAGE CENTER
пропонує
ОСІННІ КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
також
французької, еспанської, італійської, німецької, російської і єврейської.
LANGUAGE CENTER
155 West 72nd Street, Room 301
TR 4-9928

РОЗШУКИ

Владислава ҐАЧИНСЬКА
приїхала на постійний побут з Кракова, живе і працює в Ню Йорку — пошукує Ярослава (Сяня) Колосівського, Дмитра Закаляка, Толька Чорнія. Хто знав би про них або вони самі, прошу писати на адресу:
BIBLOS CO.
107½ St. Marks Pl.
New York 9, N. Y.

REAL ESTATE

GLEN SPEY, N. Y.
114 акрів, 2 великі доми, став, 1800 ft. фронту від дороги. Ціна $25.000. Добрі умови сплати.
GOLDMAN AGENCY
85 Pike St., Port Jervis, N.Y.
914-598-4711

BROOKLYN, N. Y.
Canarsie
Мур. 2 род., 5 років, 6 кімн. "Duplex", 1½ лазнички + 2½ "Walk in", веранди, вел. город, нова машина до миття і сушення посуди, ґараж, килими від стіни до стіни. Багато особливостей, публ. і парох. школи, крок до сабвею. Доск. купно, оглянсьте. $26.990. Телефон власника CL 7-4306

ПРОДАСТЬСЯ
по дуже приступних цінах:
6 апартамент. мур. дім в Асторії — по 5 кімнат апартамент.
8 апарт. мур. дім в Бронксі — по 6 кімнат апартамент.
Дзвонити до власника
RA 1-0853

WILLIAMSTON, N. J.
11 акр. кур. фарма, на 12,000 курей, авт. харчування і вода, всі влаштування. 7 кім. дім, 4 спальні + пральня. Парове олив. огрівання, холодільня, окр. крамниця, автом. пральня, "air conditioned", ґараж на два авта. Власник іде на пенсію.
Цінить $21.500.
NA 9-8431

UKRAINIAN REAL ESTATE, MIAMI, Fla.
Змучені холодною зимою? Чому не жити в чудовій сонячній Маямі, за допомогою купна дому або доходової посілости. Пишіть або телефонуйте до
Sonya Korol Brown Realtor
10618 N. E. 10th Place
Miami Shores, Florida
Tel.: PLaza 8-0649

БЛИЗЬКО СОЮЗІВКИ,
3 спальні, гарний модерний дім, комінок з синього каменя, підвал, гараж. Чудово вироблена земля. Ціна $14.500. Умови сплати.
KOPP OF KERHONKSON
Tel.: Kerhonkson 7500

BRONX: 736 St. Ann's Ave. 8 род. Дохід: $6.750. Ціна $26,-000. Готівка: $8.000.

BRONX: 2 род. мурований в 1961 році. 12 кімнат, ґараж на 2 авта. Парцеля 26 × 100. Гарна і чиста дільниця недалеко 233 вулиці на Бронксі. Ціна: $36.500. Готівка після умови.

MANHATTAN: East 6th St. біля Укр. Школи 10 род. Дохід: $7.000. Ціна: $37.000. Готівка: $5.000.

WOODSIDE: 2 род. мурований 5 і 6 кімнат, 2 ґаражі, гарна і чиста дільниця, недалеко сабвею. Ціна: $35.000. Готівка після умови.

Рівнож маємо доми і в інших дільницях Ню Йорку. Приходіть або телефонуйте до
W. CHUPA
240 East 6th Street
NEW YORK 3, N.Y.
OR 4-5340 по год. 8-ій GR 7-6131

BUSINESS OPPORTUNITY

ҐАРАЖ і ГАЗОВА СТАЦІЯ
з влаштуванням і товаром + 2 род. дім (6 + 5 кімн. апарт). Понад 37 років, добре положення, доскон. бизнес. C. O. перміт влючений. Ідеал. для спільників. Ціна на скорий продаж, огляньте. BU 2-5001 (After 7 P. M. BU 4-7204

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
Чищарня і пральня сорочок. Доск. положення в Бронксі. Ідеальне для подружжя. Продасться тільки через недугу. Ціна на скорий продаж. Доск. нагода.
Тел. власника TR 8-9160

ПЕКАРНЯ
Повне влаштування, печення на місці, солодке печиво + можна печи хліб і булки. Huguenot. S. I. нема конкуренції, одна в околиці, близ. шкіл + 500 нових домів в будові. Цінить $8.500 на скорий продаж. Зараз до перебрання. Ідеал. для спільників. Доск.. Огляньте — спішіть. Тел. власника YU 4-0510

НА ПРОДАЖ - FOR SALE
Маю на продаж дуже добре вироблений віндоклінерський бизнес. Життя робиться добре. Всі мої костумери сталі і ретельні. Мушу продати через старший вік, не можу далі працювати. Щодо ціни і інших інформацій, прошу голоситись на цю адресу:
Quality Window Cleaning Co.
65 East 97th St., Apt. 4-B
New York 29, N. Y.
В суботу і неділю телефонуйте
SA 2-2716

HOUSE FOR SALE

ДОМИ на ПРОДАЖ
Flushing — міцний муров. 12 років, вітал., їдал., вел. кухня і лазничка вдолині, 3 спальні і лазничка нагорі. Викінч. підвал, 40 × 100 площа. $30.990.
Flushing — мур. і шинґлі, 2 род. 6 кім. і лазничка надолині, 4 кім. і лазничка нагорі. Викінч. підвал з лазничкою, 9 років. 44 × 125 площа, жадає — $38.490.
Flushing — 16 род. апарт. дім, дохід $14.300, мешкан. дільниця, 60 × 100 площа, 6 апар. без контролі.
ДМИТРО ГОРБАЙ
FL 7-5400
PENNINGTON
Real Estate & Business Brokers
192-12 Northern Blvd., Flushing

REAL ESTATE

ASTORIA
8-род. близ. нової української церкви, 6 кім. мешкання, готівка $12.000. Ціна $45.000.
24-род. наріжний 5, 4 і 3 кімнати, олива, готівка $25.000. Ціна $105.000.
JACKSON HIGHTS
2-род. площа 30 × 110, 2 ґаражі, 5½, 6 і викінчений підвал, олива, $36.500.
Всі муровані, баксові, близько сабвею.
БАГАТО ІНШИХ ДОМІВ.
MARATHON REALTY Co.
31-87, 32nd St. (near Broadway)
ASTORIA, L. I. YE 2-3550
Питати мґр Остап ФІРЧУК

НА ПРОДАЖ
або до ВИНАЙМУ
Туристичний дім на цілий рік. Модерні готелеві кімнати + мешкацеві приміщення. Догідні умови.
115 So. Main St., Ellenville, N.Y. on Rte 209. Tel.: Ellenville 1489

THEATER — MOVES ..

Американська прем'єра!
Випуск Артківо!
Зворушливі і незабутні мистецькі картини безсмертного роману ЛЬВА ТОЛСТОГО відбилися у фільмі Швейцера:
ВОСКРЕСЕННЯ
Артист малого театру Є. Матвеєв в ролі князя Нехлюдова, Т. Семина відтворила один з найяскравіших і найясніших жіночих персонажів Толстого — Катюшу Маслову.
CAMEO THEA.
8th AVE., near 44th Street
JU 6-8534

НОВИЙ і УЖИВАНИЙ ОДЯГ
відповідний на висилку до ЕВРОПИ.

Чол. убрання (уж.) від	$ 8.00
Чол. убран. (нові) від	15.00
Чол. плащі (уж.) від	8.00
Чол. плащі (нові) від	15.00
Жін. плащі (нові) від	7.00
Жін. дощевики (нові) від	6.90
Жін. суконки (шовк, вовна) від	3.00
Муж. 100% вовняні штани (уживані) від	4.00

Szabadi de Lux
1575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Streets)
NEW YORK CITY
TR 6-7460
Відкрито:
від 10:00 рано до 7:00 веч., від понед. до суботи вкл.

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ-STORAGE
Відбір і достава на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

REAL ESTATE

АКРИ ВИСОКО СУХО **$749** за акр
Акуратно поміж New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway.
Недалеко нова фабрика для шукаючих праці. Висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонґ Айленді вказує відразу купцеві, що варта інвестувати туди таку низьку ціну. Земля, яку ми продали 5 років тому, за $99 за акр, коштує тепер по $3,000 за акр. Хто був би тоді в це повірив? Хай Ваші гроші ростуть в розвиваючімся Лонґ Айленді. Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$49 ЗГОРИ — по $10 МІСЯЧНО
Land Offices, 729 Jericho Turnpike, Route 25, Three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, 1 миля на схід від Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike, (Route 25), Selden. Спішіть, бюро відкрите кожного дня, включаючи неділі, Понад 50 років в земельному бизнесі.
K. H. LEEDS, LAKE RONKONKOMA, L. I.

РІЗНЕ

GRAMERCY SHIPPING COMPANY
Заснована 1947 р. — Має ліценцію ВНЕШПОСИЛТОРГУ, Москва, — ліценцію Департаменту Банків і забезпечення U.S.A. і бондів.

ДАРУНКИ ВІЛЬНІ ВІД МИТА
Машини до шиття, авта, ровери, холодільні, машини до прання і багато інших речей.
НАШІ ВІДОМІ СМАЧНІ ХАРЧОВІ ПАЧКИ З ПОБАЖАННЯМ "R",
комплетні 34 доляри
1 фунт праженої кави, 1 фунт какао, 1 фунт шоколяди, 2 ф. оливи до варення, 2 ф. цукру, 2 ф. рижу, 1 ф. сира, 2 ф. вудженого бейкону, 2 ф. вудженої шинки, 2. ф. сушених овочів.
ВИСОКОЇ ЯКОСТИ ТЕКСТИЛІ
Жадайте нашого комплетного каталогу.
GRAMERCY — N. J.
744 Broad Street, # 925
NEWARK, N. J.

ГРОШІ ДО СССР
ПОВНА ҐВАРАНТОВАНА ДОСТАВА В 2-ох ТИЖНЯХ.
ПЛАТНА В ПОВНОСТІ, БЕЗ СТЯГНЕННЯ.
ПІДПИСАНІ ПОСВІДКИ ВІДБОРЦЯ.
СТАВКА:
9 рублів за 10 дол.
ОПЛАТА:
до 35 дол — $3,50
понад 35 дол. — 10%
GRAMERCY — N. Y.
118 East 28th St., # 906
NEW YORK 16, N.Y.
Тел. в Ню Йорку: MU 9-0598

Відкрито щоденно від 9 до 5:30, в суботи — 10 до 1
в неділі закрито.

Хто хоче пізнати, якими шляхами прямує українська визвольна думка, той повинен уважно прочитати блискучий твір талановитого українського письменника і публіциста д-ра ЮРІЯ ЛИПИ
ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ
Автор цієї книжки в 1944 році згинув геройською смертю в рядах УПА у боротьбі з московсько-большевицькими окупантами.
Замовляйте: Ціна $1.50
SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Увага! ФІРМА **Увага!**
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
Main Office:
1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN 16, N. Y.
Tel.: IN 7-5522
приймає замовлення, на основі укладеного нами з Всесоюзною Зовнішньо-торговельною Конторою „Внешпосилторг" договору, на ПОДАРУНКИ від американських громадян на совєтські, високої якости товари, з дорученням їх без мита і яких-небудь інших додаткових доплат для рідних, які живуть в Совєтському Союзі.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ТОВАРІВ ВКЛЮЧАЄ:
- АВТА
- МОТОЦИКЛІ
- РОВЕРИ
- ТЕЛЕВІЗІЇ
- ХОЛОДІЛЬНИКИ
- РАДІО-АПАРАТИ
- МАШИНИ ДО ШИТТЯ
- ФОТО-АПАРАТИ
- ГОДИННИКИ
- АКОРДЕОНИ і т. п.

Достава товарів ґарантована на час від 5 до 40 днів, залежно від роду дарунка.
Звертайтеся до головного бюра письменно або телефоном з проханням надіслати КАТАЛОГ РЕЧЕЙ, які можна замовити безпосередньо.
PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY

ВАЖНЕ ДЛЯ АВТОВОДІЇВ
КОМПЛЕТНИЙ Frontend—Wheelalignement, e. t. c. на найновіших Bear-машинах.
ЕКСПЕРТНЕ виконання всіх робіт на гамульцях. Виконуємо всі механічні роботи — маємо спеціяліста для заграничних авт.
BODY WORKS, SHOCK ABSORBERS, MUFFLERS і цілий ряд інших робіт.
ROAD SERVICE
ВИКОНУЄ ШВИДКО і ФАХОВО
HUFF AUTO BODY
904-906 South Orange Ave., Newark, N. J. Tel.: ES 2-9807

ПЕЧАТКИ в різних мовах, друкованими і писаними черенками з ЕМБЛЕМАМИ
— виробляє —
Roman IWANYCKYJ, 2883 Wilkinson Ave., BRONX 61, N.Y.
Tel.: TA 3-8407
Печатки на три лінії в двох інчах з пересилкою 2 дол.

СПЕЦІЯЛЬНА ПОДОРОЖ, 25% ЗНИЖКИ
M.S. BATORY
до КОПЕНГАҐИ і ҐДИНІ
з досконалими сполученнями до всіх частин „Старого Краю".
з Монтреалю — 16-го жовтня
поворот з Ґдині — 25-го листопада.
Пізніші відпливи з Монтреалю — 11-го листопада.

25% ЗНИЖКИ НА РІЗДВЯНІ ПОДОРОЖІ
з Квібеку — 7-го грудня.
Поворот з Ротердаму до Ню Йорку на "Statendam", Holland-American Line, 14 січня 1963

За резерваціями й інформаціями зайдіть до Вашого подорожного аґента або
GDYNIA AMERICA LINE
220 BAY STREET TORONTO 1, CANADA

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
(LICENSED by v/o VNESHPOSILTORGH)
Ввічливо повідомляємо всіх наших давніх клієнтів і багато нових, що тепер висилають через нашу фірму, що достава пакунків до СССР продовжується.
Маємо уповноваження в/о ВНЕШПОСИЛТОРГУ відправляти ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ, за які ми ґарантуємо доставу і то дуже СКОРУ.
Всі наші ВІДДІЛИ мають великий ВИБІР ТОВАРІВ (текстильні, шкіра і т. д.), по дуже спритливих цінах. Наші відділи, подані внизу, дають найліпшу обслугу та спеціяльну увагу до кожного клієнта.

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	AL 4-5456
NEW YORK 11, N. . — 135 — W. 14th St.	CH 3-2583
BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Ave.	EV 4-4952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	DI 5-8808
ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, Mass. — 359 West Broadway	268-0068
BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 S. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St. N. W.	OL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	TO 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave.	Tel.: 233-8030 246-0215
IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. —509 Congress Ave.	LO 2-1446
PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA 23, Pa. — 530 W. Girard Ave.	PO 5-5592
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	SW 8-2868
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 — 5th Avenue	RI 3-0440
YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Avenue	GR 6-2781

ЯКЩО ВИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ СВОЮ
ПАЧКУ—ДАРУНОК ДО СССР
АБО ЗАМОВИТИ ДЛЯ СВОЇХ РІДНИХ ТОВАРІ СОВЄТСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ (так як: автомобілі, машини до шиття, ровери і т. д.) ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАЙСТАРШОЇ І НАЙБІЛЬ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ФІРМИ
з 30 літньою практикою.
ПРИХОДЬТЕ АБО ПИШІТЬ ДО ОДНОГО З НАШИХ ВІДДІЛІВ В БІЛЬШИХ МІСТАХ АБО ДО НАШОГО ГОЛОВНОГО БЮРА:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street
Philadelphia 6, Pa.
WA 5-3455

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
...і знова до школи.
ШКІЛЬНІ КНИЖКИ тільки в АРЦІ.

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430
— висилає —
ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧЕВІ авта, холодільні, машини до шиття, мотоциклі, ровери, машини до прання.

КНИЖКИ

КНИГОСПІЛКА
І. ШКЛЯНКА
НОВА ПОЧАТКОВА ЧИТАНКА
(БУКВАР)
Ціна $1.75.
Найкращий підручник для дітей тут роджених. В кінці читанки є українсько-англійський словник на всі слова, що зустрічаються в тексті. Школам та книгарням знижка.
Замовлення надсилати на адресу:
Knyho-Spilka Publishing Co.
318 East 9th Street
New York 3, N.Y.

ЗЕЛА, ЯКІ БУЛИ УЖИВАНІ ВІД ТИСЯЧУ РОКІВ І ПРИНОСИЛИ ПОЛЕГШУ ПРИ БАГАТЬОХ НЕДОМАГАННЯХ
ПОРУЧАЄМО ТАКІ:
На ревматизм — Elde Root 100 пігулок — $4.00;
На болі нирок і міхура — Hebkaps, No. 85 — 100 пігулок — $4.00;
На високе тиснення крови — H.B.T. — 100 піг. — $4.00;
На нерви — зелові пігулки No. 91 — 100 піг. — $4.00;
При „зміні життя" — Hot Flashes Corn Seal Compound пігулки, 100—$4.50;
При запаленні жовчевого міхура — GBT пігулки — 100 — $4.00;
При болях шлунка Ulceriне — сконцентрований екстракт зел — 1½-місячне лічення — $6.50.
KIEHL PHARMACY, Inc.
заснована 1851.
Chemists and Druggists
109 3rd Avenue
поміж 13-ою і 14-ою вул.
NEW YORK, N. Y.

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

FUNERAL DIRECTORS

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається
ПОХОРОНАМИ в СТЕЙТІ NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Te.: HEnderson 4-5131

Peter Jarema
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

На бажання деяких українських підприємств і Відділів УНС, оголошення до Календаря-Альманаха на 1964 рік, приймаємо до 25-го жовтня 1963 року.

АЛЬМАНАХ „СВОБОДИ" на рік 1964, що появиться у 70-річчя УНСоюзу, буде в цілості присвячений 150-річчю народин Тараса Шевченка і відкриттю Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні — буде особливо цінною книгою для кожного українця у вільному світі й появиться у збільшеному об'ємі.

АЛЬМАНАХИ „СВОБОДИ" друкуються багатотисячним накладом і доходять в найдальші закутини американського континенту.

АЛЬМАНАХИ „СВОБОДИ" — це джерело багатих інформацій про різні ділянки українського життя в Америці.

АЛЬМАНАХИ „СВОБОДИ" читає понад 80.000 членів Українського Народного Союзу. Вам напевно оплатиться помістити оголошення Вашої фірми в АЛЬМАНАХУ „СВОБОДИ" на рік 1964.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

НЮЙОРКСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС на німецькі спеціяльності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ • КОВБАСКИ • ШИНКИ •
6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6
In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: ...... 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
In ASTORIA: .... 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
In HEMPSTEAD: .... 310 Front Street — IV 3-5540
In FLUSHING: .... 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: ... 82-10 37th Avenue — DE 5-1154